

Tracéstudie Randweg Boekel

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

27 oktober 2008 / rapportnummer 2139-29

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Boekel en Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant hebben het voornemen om een randweg om de bebouwde kom van Boekel te realiseren. Ter onderbouwing van de besluitvorming wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De Gemeenteraad van Boekel is bevoegd gezag in deze procedure.¹

De Commissie voor de milieueffectrapportage beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een onderbouwing en kwantitatieve omschrijving van de nut/noodzaak en probleem- en doelstelling van het project;
- een beschrijving van de mate waarin de alternatieven de problemen oplossen, op basis van informatie over de samenstelling van het verkeer (inkomend/uitgaand en doorgaand) in de uitgangssituatie;
- een duidelijke beschrijving van de autonome ontwikkeling en andere relevante geplande activiteiten die worden meegenomen in het MER;
- een goede vergelijking van de alternatieven op (milieu)effecten;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Tijdens het locatiebezoek² werd toegelicht dat de randweg Boekel niet enkel tot doel heeft om de leefbaarheid in het centrum van Boekel te verbeteren. Een nevensdoel is om de N605 te ontwikkelen als gebiedsontsluitende weg en zo de bestaande verkeersdruk op de lokale en provinciale wegen in de regio te verlichten, met name tussen de N264 (Uden-Gennep) en de N272 (Boxmeer – Beek en Donk).³ Geef in het MER daarom een korte beschrijving van de achtergrond en keuzes die ertoe geleid hebben om de N605 in het Provinciaal Verkeer- en vervoerplan (PVVP) van 2006 op te nemen als schakel in het regionaal verbindend wegennet (80 km/h). Beschrijf ook waar in het provinciaal

¹ Voor gegevens over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie en de werkgroepsamenstelling, zie bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen opgenomen.

² De werkgroep van de commissie m.e.r. heeft op 16 september 2008 een bezoek gebracht aan het studiegebied, waar ook initiatiefnemer en bevoegd gezag bij aanwezig waren.

³ Het betreft de ontsluiting van de "grote ruit" die gevormd wordt door de A50, de N264, de N277, de N272 en de N279.

beleidskader de status van de N605 is aangemerkt als gebiedsontsluitende weg.⁴

Omschrijf in het MER duidelijk de probleem- en doelstelling van het project, zowel in relatie tot de regionale ontwikkelingen als in relatie tot de ontwikkelingen in Boekel zelf. Maak de probleemstelling expliciet en kwantificeer de betreffende problemen zo veel mogelijk, met name problemen met betrekking tot leefbaarheid zoals geluid en luchtkwaliteit. Voor de ontwikkeling van de alternatieven en het vaststellen van het oplossend vermogen van de alternatieven is het van groot belang inzicht te verkrijgen in de aandeel bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer op de huidige N605.

2.2 Beleidskader

De startnotitie geeft een helder overzicht van het relevante beleidskader voor de verschillende milieuaspecten. Werk deze in het MER verder uit en geef daarbij aan welke randvoorwaarden en eisen dit beleid aan het project stelt.

3. **ALTERNATIEVEN**

3.1 Alternatieven

Beschrijf in het MER of, en zo ja, welke:

- alternatieve routes naast de N605 in overweging zijn genomen om te ontwikkelen tot een gebiedsontsluitende weg om de bestaande verkeersdruk op de lokale en provinciale wegen in de regio te verlichten⁵;
- tracéalternatieven in het voortraject in overweging zijn genomen; en
- afwegingen hebben geleid tot de selectie van de te ontwikkelen alternatieven.

In de startnotitie zijn twee alternatieven beschreven. Tijdens het locatiebezoek werd duidelijk dat er door de aanwezigheid van bestaande bebouwing en oude laanbomen vooral bij alternatief 1 weinig ruimte bestaat voor varianten. Om de milieueffecten van de alternatieven goed te kunnen beschrijven moeten die, met name voor alternatief 1, gedetailleerd beschreven worden.

In de startnotitie staat dat de maximum snelheid van de randweg in beide alternatieven 80 km/uur zal zijn. Motiveer deze keuze en ga in op de verschillende mogelijke uitvoeringsalternatieven per tracé. Geef bij de uitwerking van uitvoeringsalternatieven de overwegingen aan ten aanzien van aantal en locatie van de aansluitingen en de vorm van de aansluitingen (kruising, rotonde, ongelijkvloers).

Neem daarnaast ook het inrichten van het centrumgebied van Boekel als 30 km/uur gebied mee als onderdeel van alternatieven.

⁴ Twee zienswijzen geven aan dat er naar alternatieven moet worden gezocht voor de regionale ontsluiting namelijk: het verwijderen van de N605 van de Volkelseweg en de ontwikkeling van de bestaande weg Het Goor als verbindingsweg van Boekel naar Uden en de A50 (zie zienswijzen 4 en 6, bijlage 2). Het is daarom van belang om in het MER inzicht te geven in de provinciale besluitvorming met betrekking tot de N605 en of hierbij alternatieve gebiedsontsluitende wegen in overweging zijn genomen.

⁵ Zie zienswijzen 4 en 6, bijlage 2.

3.2 Referentie

De toekomstige verkeersstromen door en rondom Boekel hangen in belangrijke mate samen met de ontwikkelingen in het provinciale en lokale wegennet tussen Deurne en Uden. Met name de besluiten over de randwegen om Erp, Noord-Om Gemert en de opwaardering van de N605 via de oostzijde van Volkel kunnen van invloed zijn. Op dit moment zijn deze plannen nog niet vastgesteld.

Het MER dient inzicht te geven in het verschil tussen een situatie waarin de N605 volledig is opgewaarderd en de situatie waarin dit niet gebeurt (namelijk de rondwegen bij Erp en Gemert gaan niet door). Neem in het MER als referentiesituatie de autonome ontwikkeling (AO) op, waarin ontwikkelingen worden meegenomen waarover reeds afgeronde besluitvorming heeft plaatsgevonden. Neem daarnaast een scenario 'AO+' op waarin naast de autonome ontwikkelingen de omleidingen om Gemert en Erp en de opwaardering oostzijde Volkel zijn opgenomen.⁶

Bepaal de milieueffecten voor alle alternatieven ten opzichte van zowel de AO als de AO+ als vergelijkingsbasis.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Kies, op basis van milieueffecten, welk alternatief als meest milieuvriendelijk alternatief (mma) wordt uitgewerkt.

Het mma moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Besteed in het mma aandacht aan:

- de te treffen inrichtingsmaatregelen die effecten van de realisatie van de randweg op cultuurhistorische-, archeologische-, landschappelijke- en natuurwaarden maximaal kunnen mitigeren;
- maatregelen die de verslechtering van de leefbaarheid langs het nieuwe tracé minimaliseren, zoals geluidsreducerende maatregelen en maatregelen om barrièrewerking tegen te gaan;
- maatregelen in de kern van Boekel, waaronder afwaarderen van wegen, maatregelen om de positie van langzaam verkeer te verbeteren, waaronder snelheidsbeperkende maatregelen, verbreden van trottoirs, etc.;
- maatregelen voor de fietsroutes, zoals voldoende oversteekpunten, ongelijkvloerse kruisingen, vrije fietspaden, etc.

⁶ Het inrichten van het centrumgebied van Boekel als 30 km/uur gebied is in de verkeersstudie randweg Boekel (Tauw, 2007) meegenomen als O+ alternatief. De Commissie adviseert om dit niet op te nemen als onderdeel van de referentie maar als onderdeel van de alternatieven (zie paragraaf 3.1).

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Verkeer

Beschrijf voor de actuele situatie, de AO, het scenario AO+ en de alternatieven in aanvulling op de startnotitie:

- de verkeersintensiteiten op de verschillende wegen in de gemeente en de herkomsten en bestemmingen⁷ van het verkeer op de N605 door Boekel;
- de invloed van de omleidingalternatieven op het gebruik van de doorgaande N605 bij Boekel en elders en de invloed van de omleidingsalternatieven op het gebruik van de verschillende wegen in de gemeente Boekel;
- de verkeersveiligheid, waarbij zowel aandacht wordt besteed aan de te verwachten aantallen ongevallen (kwantitatief m.b.v. ongevals cijfers en kentallensystematiek) als aan de ontwerpuitgangspunten die de verkeersveiligheid bepalen (kwalitatieve beschrijving op basis van 'Duurzaam Veilig');
- de oversteekbaarheid van de relevante wegen in Boekel alsmede (bij de alternatieven met rondweg) de barrièrewerking en oversteekbaarheid van de rondweg voor lokaal verkeer en langzaam verkeer. Leg hierbij ook de relatie met de recreatieve uitlooptmogelijkheden;
- de bereikbaarheid van woningen en percelen in relatie tot (de eventueel gewenste aanleg van) parallelwegen;
- routes voor langzaam- en landbouwverkeer.⁸

4.2 Woon- en leefmilieu

4.2.1 Geluid

Beschrijf de huidige geluidbelasting op gevoelige bestemmingen en de geluidbelasting ten gevolge van de randweg voor het bepalende jaar (tien jaar na aanpassing van de weg). Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de eisen uit de Wet geluidhinder en onderliggende regelingen.

Betrek bij de beoordeling op het aspect geluid alle wegen waar sprake is van een afname van de verkeersintensiteit van 20% of meer en van alle wegen waar sprake is van een toename van de verkeersintensiteiten van 30% of meer.⁹

Breng zowel het relevante geluidbelaste oppervlak voor de (woon)omgeving, als het aantal geluidgehinderden in het studiegebied in beeld.

Geef in het MER aan:

- of er thans al woningen zijn waarvoor een hogere waarde is verleend;
- in hoeverre er nog achterstallige saneringssituaties zijn;
- welke geluidsreducerende maatregelen (bijvoorbeeld in de vorm van geluidsschermen of 'stiller asfalt') moeten worden getroffen;

⁷ De Commissie adviseert om specifiek onderzoek te doen naar de herkomst en bestemming van het verkeer door de kern van Boekel (zowel zuid-noord over de N605 als oost-west). Het aandeel doorgaand- en bestemmingsverkeer is namelijk essentiële informatie die inzicht geeft in de bijdrage die de randweg zal geven in de oplossing van de leefbaarheidsproblemen. Zie ook zienswijze 13, bijlage 2.

⁸ Zie zienswijzen 3, 8 en 13, bijlage 2.

⁹ Bij deze toe- cq. afname is sprake van een verandering van de geluidbelasting van 1 dB of meer.

- of bij bestaande woningen waar sprake is van een saneringssituatie geluidreducerende maatregelen de geluidbelasting kunnen terugdringen tot de saneringsdoelstelling.

4.2.2 Lucht

Beschrijf de gevolgen van de verschillende alternatieven voor de luchtkwaliteit langs het wegennet in het studiegebied, onafhankelijk van de vraag of er sprake zal zijn van overschrijding van grenswaarden. Volg hierbij de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer (Wm). Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Houd daarbij rekening met de gevolgen van eventuele congestie op de luchtkwaliteit. Geef aan hoe wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen. Beschrijf de gevolgen voor de luchtkwaliteit langs de relevante aanliggende wegvakken en het onderliggend wegennet. Voor de afbakening van het studiegebied is het van belang die gebieden mee te nemen waar significante gevolgen¹⁰ te verwachten zijn.

Geef in het MER voor fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}¹¹) en NO₂ inzicht in de concentratieniveaus en eventuele overschrijdingen van grenswaarden, zowel voor de autonome ontwikkelingen als voor de verschillende alternatieven. Beschrijf:

- de ligging en grootte van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden.

Het is niet te verwachten dat de grenswaarden¹² en richtwaarden¹³ voor de overige stoffen uit de Wm zullen worden overschreden. Gezien de jurisprudentie beveelt de Commissie toch aan de concentraties van deze stoffen en de toetsing daarvan aan de grenswaarden op te nemen in het MER.

4.3 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Geef in het MER duidelijk aan wat het effect van de verschillende alternatieven / varianten is op aanwezige landschappelijke- en cultuurhistorische waarden (waaronder ook archeologische vindplaatsen).

Landschap

In de startnotitie worden verschillende landschapskarakteristieken genoemd. Geef in het MER een waardering van de beschreven landschapstypen en -elementen, aan de hand van de (regionale) kenmerkendheid, de zeldzaamheid,

¹⁰ Uit jurisprudentie blijkt dat een toename van meer dan 0,1 microgram/m³ kan worden aangemerkt als significant.

¹¹ Het Europese Parlement heeft op 11 december 2007 streef- en grenswaarden voor PM_{2,5} vastgesteld. Voor PM_{2,5} geldt een grenswaarde (jaarnorm 25 µg/m³ per 2015), streefwaarden (20 µg/m³ per 2020) en een reductiedoelstelling voor de 'gemiddelde-blootstellingsindex' (GBI) tot 20% voor de periode 2010-2020. De GBI is de gemiddelde blootstelling van de bevolking van een lidstaat die voor het referentiejaar (2010) wordt vastgesteld met het doel de schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid te verminderen. Deze moet waar mogelijk binnen een bepaalde termijn worden bereikt. Naar verwachting zal de nieuwe EU-richtlijn eind 2008 zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In beginsel kunnen de bepalingen van een richtlijn geen rechtstreekse werking hebben voordat de implementatietermijn is verstreken. Lidstaten dienen zich gedurende deze termijn wel te onthouden van maatregelen die het bereiken van het doel van de richtlijn in gevaar zouden brengen.

¹² Grenswaarden voor SO₂, CO, Pb, en benzeen.

¹³ Richtwaarden voor nikkel, arseen, cadmium, ozon en benzo(a)pyreen.

de gaafheid en de vervangbaarheid. Geef vervolgens een beschrijving van de effecten van het voornemen op de verschillende landschapstypen, de elementen en de samenhang hiertussen. Ga daarbij nog in het bijzonder in op de hoogteverschillen in het terrein en de zichtlijnen in het landschap. Maak bij het uitwerken van de landschappelijke effecten zoveel mogelijk gebruik van kaartbeelden en visualisaties.

Beoordeel voor verschillende alternatieven de doorsnijding van het historisch landschapspatroom (en de doorsnijding van het historisch bebouwingsspatroom) zo mogelijk kwantitatief (aantal en lengte doorsnijdingen).

Cultuurhistorie

Geef in het MER een overzicht van de cultuurhistorische waarden in het plangebied. Besteed hierbij aandacht aan monumentale boerderijen, het verkavelingspatroom, het historisch groen en het verloop van bestaande wegen. Beschrijf of, en zo ja, in welke mate deze waarden bij verschillende alternatieven aangetast zullen worden.

Archeologie

Boekel is omgeven door zones met een hoge archeologische verwachtingswaarde. In het MER zal inzichtelijk gemaakt moeten worden of verschillende alternatieven op dit vlak onderscheidend zijn.¹⁴ Een Bureauonderzoek kan hiervoor naar verwachting volstaan. Wanneer uit bureauonderzoek blijkt dat er mogelijk archeologische vindplaatsen aanwezig zijn dan dient door veldonderzoek te worden vastgesteld of dit inderdaad zo is. Uit het MER moet blijken wat de omvang en begrenzing van eventuele archeologische vindplaatsen is en of deze behoudenswaardig zijn.¹⁵

4.4 Bodem en water

Volgens figuur 3.1 in de startnotitie komt in het Noordwestelijke deel van het zoekgebied mogelijk een wijstgebied voor. Indien dit het geval is, bepaal dan de belemmeringen van dit wijstgebied voor de tracekeuze en de eventuele effecten van een tracé in alternatief 2 op dit wijstgebied.

Beschrijf in het MER bij de effecten op bodem en water ook de gevolgen van de alternatieven op de ontwikkeling van het in figuur 3.2 aangegeven waterpotentiegebied¹⁶. Dit is met name van toepassing op tracéalternatieven die worden gesitueerd in het meest westelijke gedeelte van het plangebied, waarin het grondwater afstroomt naar de Aa, met mogelijke kwel.

¹⁴ Voorzover dit reële alternatieven zijn. Dit geldt niet voor oplossingsmogelijkheden/varianten die niet tot alternatieven worden uitgewerkt..

¹⁵ Hiertoe dienen voor het MER de onderzoeksstappen 'bureauonderzoek', 'inventariserend veldonderzoek karterende fase' en 'inventariserend veldonderzoek waarderende fase' te worden doorlopen, voorzover de resultaten van de voorafgaande onderzoeksstap hier aanleiding toe geven.

¹⁶ Waterpotentiegebieden zijn landbouwgronden gelegen buiten de beekdalen en de uiterwaarden die vanwege de (grond)watersituatie uitstekend geschikt zijn voor de ontwikkeling van nieuwe natuur. Er is in deze gebieden veel schoon, kalkrijk en voedselarm kwelwater voorhanden. Ze zijn echter, mits goede waterbeheersingsmaatregelen worden getroffen, ook uitstekend geschikt voor de landbouw, met name voor de grondgebonden veehouderij. Voor de waterpotentiegebieden bestaat geen concreet uitzicht op daadwerkelijke natuurontwikkeling. Het gaat erom dat deze gebieden hun geschiktheid behouden voor mogelijke natuurontwikkeling in de verre toekomst. (Streekplan Noord-Brabant 2002, 'Brabant in Balans', 2004)

4.5 Natuur

Soortenbescherming

Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora en faunawet. Indien dat vereist is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat ontheffing verleend zal worden en voor welke soorten dat geldt.

Presenteer desgewenst in een bijlage bij het MER de informatie die benodigd is voor deze ontheffing. Geef in het MER zelf globaal aan welke beschermde planten- of diersoorten voorkomen in of nabij het plangebied en of sprake kan zijn van verstoring van beschermde soorten.

Ga speciaal in op de zeldzame soorten: deze staan in bijlage IV van de Habitatrictlijn en in bijlage 1 van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75 Ffw).

Leefgebieden struweelvogels en dassen

Beschrijf de mogelijke gevolgen van de verschillende alternatieven op de Agrarische Hoofdstructuur (AHS)-landschap, subzone leefgebied dassen, en Groene Hoofdstructuur (GHS)-landbouw, subzone struweelvogels. Geef daarbij aan of, en zo ja welke wezenlijke gebiedskenmerken van de AHS en GHS aangetast zullen worden.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel en het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van de gemeente Boekel

Besluit: wijziging bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C00.2 vrijwillig m.e.r.

Activiteit: aanleg/uitbereiding provinciale weg

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Verkeersstudie randweg Boekel (Tauw, 2007);
- Nadere Inventarisatie Wijstgebieden Waterschap Aa en Maas (Witteveen & Bosch, 2007);
- Geluidsonderzoek: Verandering N605 in het buitengebied gemeente Boekel (RMB, 2006).

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een zienswijze als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in het Gemerts Nieuwsblad: 20 augustus 2008

advies aanvraag: 10 juli 2008

ter inzage legging: 20 augustus 2008 tot en met 6 oktober 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 27 oktober 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. B. Barten (werkgroepsecretaris)

ing. E.H.A. de Beer

prof.dr.ir. F.M. Maas

ir. H. Otte

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. M. en F. van Doren, Boekel
2. Goorts & Coppens advocaten namens A.I.M. van der Velden, Boekel
3. Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie afdeling Boekel-Venhorst, Boekel
4. Bewoners Volkelseweg en Molenstraat, Boekel
5. Milieustichting Boekel-Venhorst Duurzaam, Boekel
6. H. van Lankveld, Boekel
7. Achmea Rechtsbijstand namens M.A.M. Kohlmann en J.E. Kohlmann-van Lankveld, Boekel
8. M. van Laarhoeven, Boekel
9. P. Bongers, Boekel
10. Maatschap Van Berlo-Spierings, Boekel
11. DLV Bouw, Milieu en Techniek B.V. namens familie Van den Berg, Boekel
12. A. Biemans, Boekel
13. A.P.J.G. van den Elzen en S.A.W.L. van den Elzen-Verhoeven, Boekel
14. R.C.J.A. Claasse, Boekel
15. Familie Van der Horst-Kanters, Boekel
16. Linssen CS Advocaten namens M. van Grinsven, Boekel
17. R. Wassenberg, Boekel

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Tracéstudie Randweg Boekel**

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Boekel en Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant hebben het voornemen om een randweg om de bebouwde kom van Boekel te realiseren. Ter onderbouwing van de besluitvorming wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De Gemeenteraad van Boekel is bevoegd gezag in deze procedure.

ISBN: 978-90-421-2525-4